

Nr. 8'de bir klübü vardı. Almanya'da o sıralar cereyan eden ihtilâlcî hareketlerin tesiri altında kalan genç öğrencilerin önderliğiyle bu topluluk radikal bir solcu düşünce çizgisine gelmişti. Hatta aralarından bir grup, 1 Mayıs 1919'da Berlin'de Kurtuluş adında Türkiye bir Marxist dergi çıkarmıştı. Bu süre, çok geçmeden İstanbul'a geldi, hem dergiyi çıkarmaya devam etti, hem de İşçi ve Çiftçi Sosyalist Partisi adı altında bir siyasi parti kurdu. Kısa bir süre sonra, bunların bir kısmı, Sultan'a ve Yunan istilâsına karşı savasan Mustafa Kemal'e (Atatürk) katılmak üzere Ankara'ya gittiler. Aralarından Genel Müdürler, Mebuslar çıktı. (Bunlara o sıra "Türk Spartakistleri" deniyordu. "Spartakist" terimini 1919'da çok geçsek kullanılmakla birlikte, ^{Öz. Türklerin} Almanya'da iken geçsek ~~Spartakist~~ Spartakusbund'da çalıştıkları, silâhli saldırıların katıldığına iddia edilmekteydi.)

Çünkü İstanbul'da kalan ^{Parsas, Pizli} ^{bu yıllar legal faaliyetlerde bulundu.} Türkiye Komünist Partisi'nin müvessisi oldu ve ^{öğrencilerini} ^{tanımlamak için} Almanya'dan ^{hemey} dönmeyen bir kas genç de, bu partinin Komünteri'le temasını sağladılar. Weimar döneminde ^{Çesitli} sol teşkilatlarıyla ilişki kurdular. 1925'ten itibaren Türkiye'de tek-parti diktatörlüğü başlayıp da, sol yayınları yasaklanınca, Nazilerin iktidara gelmesince kadar illegal Türkiye nesriyatı Almanya'da basılıp Türkiye'ye ^{gizli} sokuluyordu. (Bunları ^{Türk} arşiv ve kütüphanelerinde bulmak mümkün değildir - ^{suudi} Almanya'da bulunabilmeleri mümkündür.) ~~Buna~~ Türk solunun bazı ileri gelenleri takibattan kurtulmak için Almanya'ya sığındılar ve 1930'ların başlarında oradan Rusya'ya gittiler. Bu arada, Alman Komünist Partisi'ndeki bazı ^{sekişmelerin} ^{ile} Türk partisine yansımaları olmasın mümkündür. ~~Sözleşmesi~~ ~~gibi~~

Bu açıklamalardan görüldüğü gibi, Türkiye'de
sol hareketin~~in~~ formasyonu kazanma döneminde
Almanya ile sıkı ilişkileri olmuştur. Bu Türk solunun
tarikati doğru değerlendirebilmek için Almanya'da
çeşitli sol akımların gelişmesine daha yakından
tanınmam gerekmektedir.

Bu amaçla, 1971 yazında Fakültemden alacağım
bir yıllık (sabbatical) izni, başında bulunduğunuz
(geschäftsführender direktor) Geschwister-Scholl-
Institut für Politische Wissenschaft'ta araştırma
yaparak geçirmek isterdim. Yarıyılıda çalışmamı
uygun bulduğunuz takdirde, orada bir yıl kalma-
nın mümkün kılınması üzere benim için bir Humboldt-
Stiftung bursu sağlamanızı rica ederim.

Saygılarımla,

uy.

Doç. Dr. Mete Tunçay
Sosyal Teori Kürsüsü
Sosyal Bilimler Fakültesi

TÜRKİYE SOSYAL
TÜSTAY TARİH